

Miksi asiat leimahtavat?

Leif Åberg
organisaatioviestinnän professori,
HY, sosiaalitieteiden laitos

Oslo-seminaari 1.9.2011

Spontaanin aktiivisuuden dynamiikka

(Åberg 2011)

- Spontaanin aktiivisuus on toimintaa, joka vain syntyy – tai sitten ei
 - huhu, vimmainen ihmisjoukko, älyparvi
- premissit:
 - entropian laki ja bifurkaatiot: luonnollinen suunta on kohti epäjärjestystä
 - paikallinen järjestyminen mahdollista: suunnittelu, organisointi, sosiaalinen paine
 - organisaatiot ja ympäristöt ovat vuorovaikutuksessa toisiinsa
- teoria kehitetty kuvaamaan spontaanin ihmisjoukon toimintaa

Leimahdus

- spontaaniin aktiivisuuteen liittyy **leimahduksen** (tipping, Malcolm Gladwell) käsite
- leimahduspiste = ns faasisiirtymä (olomuoto muuttuu), hetki jonka jälkeen asiat eivät ole kuin ennen
- Kolme tasoa (Åberg 2011)
 - **yksilötaso**: yksilö havaitsee jotain ja sen seurauksena tekee toisin
 - **mikrotaso**: joukko, joka alkaa prosessin alkuvaiheessa pohtia yhden henkilön esiin nostamaa asiaa
-> mikroyleisö, alkujoukko
 - **makrotaso**: alkujoukko vetää muita mukanaan: eskaloituminen, issuiden kamppailu

"Tekijä toimi yksin."

Ei toiminut.
Alkujoukko oli netissä.

Makrotason toiminta
alkoi teon jälkeen.
-> Vahva yhteisöllisyyden
viesti.

Oletuksia:

1. Spontaani aktiivisuus tapahtuu **julkisuuksien kentillä**

- **toimijat ryhmittyvät**, syntyy **voimakenttä**. Jännitteet purkautuvat **akteina** issuen ympärillä

2. Sosiaalisilla prosesseilla on suurempi todennäköisyys **leimahtaa**, mikäli yhteiskunnassa tai yhteisössä on

- rakenteellinen **epätasapaino** (Pohjois-Irlanti, Tunisia) tai
- havaitaan **rakenteellinen aukko** (window of opportunity, boundary spanning) tai
- sosiaalinen **valvonta puuttuu**

3. Spontaanin aktiivisuuden **vaiheet**:

- Mikrotason leimahdus -> Alkujoukon synty -> Issuiden kamppailu -> Leimahdus -> Faasisiirtymä -> Toiminta faasisiirtymän jälkeen

maahan-
muutto,
uskonto

verkko-
keskustelujen
heikko
valvonta,
viranomaisten
harhautus

Pohdinnan paikkoja:

Miten aitoa yhteisöllisyyttä
voisi vahvistaa jo ennalta?

Mitä tehdä kun todellisuus hämärtyy ja
virtuaalinen yhteisö onkin henkilölle
se aito ja primaari yhteisö?